

[Niels Helveg Petersen.]

For så vidt er denne sammenkædning mellem lønforhandlinger og prisudvikling respekteret af socialdemokratiet, men også kun delvis. Det socialdemokratiske ændringsforslag til det betydningsfulde nr. 5 i § 5, stk. 1, er kun en halvhjertet tilslutning til princippet. Når det kommer til stykket, så står socialdemokratiet af, nemlig når det drejer sig om at prøve på at give denne lovgivning tænder at bide med. Intentionen deler man, men når man skal iklæde formålet en praktisk klædedragt og forsøge at gøre det betydningsfuldt, vil man ikke medvirke. Socialdemokratiets forslag ville betyde, at de nye principper, som man her forsøger at bygge ind i en prislovgivning, ikke ville få en chance, og derfor kunne man ikke nå til enighed.

Hvis man kan forhindre de uønskede former for lønglidning, så vil det være til gavn for hele pris- og omkostningsudviklingen og dermed for erhvervslivet; det vil være til gavn for beskæftigelsen og konkurrenceevnen, det vil i særlig grad være til gavn for de lavtlønnede, for kvinderne, og det vil samtidig betyde, at de generelle tillæg, som er ydet i særlig grad ved denne overenskomstsituation, får lov til at virke mere, end de har gjort ved tidligere overenskomstforhandlinger. I jo mindre grad det lykkes at forhindre den uønskede lønglidning, i jo mindre grad vil disse formål kunne opnås.

Det vil blive hævdet, at dette forslag er et angreb på det bevægelige lønsystem. Det må jeg absolut afvise. For det første er det klart tilkendegivet i bemærkningerne i betænkningen, at lønjusteringer kan finde sted parallelt med, hvad der er tale om inden for andre områder, og kan indregnes. Dernæst må jeg pege på, at parternes egen forudsætning jo er den, at der ikke må ske en almindelig forhøjelse af lønsatser. Endelig er de lønsystemer, der her er tale om, jo såkaldt produktivitetsfremmende og derfor i princippet prisneutrale. Det er ikke i strid med hverken ånd eller bogstav i overenskomsterne at forhindre lønglidning i at overvælttes på priserne; tværtimod er det i strid med den solidariske lønpolitik at antage noget sådant.

Modregningsbestemmelsen har der været en del diskussion om. Jeg vil gerne slå fast,

at der ikke med dette lovforslag statueres nogen pligt til modregning; dette er ingen lønningslov, men en prislov, og der er udelukkende i prismæssig henseende en pligt til at tage hensyn til en mulighed for modregning.

Hvad de andre større stridspunkter angår, kan jeg give mit partis tilslutning til det fortsatte kommunale prisstop indtil den 1. september samt prisstoppet for el, gas og telefon. Jeg tror, det i befolkningen føles rimeligt, at også de offentlige takster bidrager med deres til en ønskelig stabilisering af prisudviklingen.

Det har været fremdraget og været kritiseret, at man efter den 1. september ønsker at indføre en obligatorisk høring for de kommunale myndigheder hos monopoltilsynet. Monopoltilsynet skal over for ønsker om at hæve taksterne på nærmere bestemte områder udtale sig om den almindelige pris- og lønudvikling. Jeg forstår ikke harmen over forslaget. Det berører ikke de kommunale myndigheder deres selvstændighed, gør intet indgreb i deres kompetence. Det sikrer, at de kommunale myndigheder har fuldt overblik over, hvilke dele af takstforhøjelserne der skyldes reelle omkostningsstigninger, og hvilke der eventuelt måtte skyldes et ønske om at hente et skatteprovenu hjem over taksterne. Det formål kan jeg på mit partis vegne tilslutte mig.

Fru Lis Groes kritiserede stærkt, at monopollovens § 24 trækkes ud af monopolloven ved indførelse af denne permanente prislov. Det skal ses i sammenhæng med, at der her er tale om en anden prislov, som er af permanent karakter. Forhåndsgodkendelsen efter § 24 er derfor efter vort skøn ikke fortsat så nødvendig. Dette betyder ikke, at monopolvirksomhederne uden videre får en helt fri prisdannelse. De vil ikke have større muligheder end før for at kunne hjemtage store gevinster. Nu som før skal de virksomheder, som har været underkastet § 24, have monopoltilsynets tilslutning til prisforhøjelser. Jeg vil kun føje til på mit partis vegne, at vi vil reservere os at tage dette standpunkt op til overvejelse, hvis det skulle vise sig — hvad vi ikke forventer — at prisudviklingen for de virksomheder, der omfattes af § 24, udviser et andet mønster, end vi hidtil har kendt. Jeg er overbevist om, at i hvert fald denne lovbestemmelse ikke